

MASARYKOVA UNIVERZITA
Ped. fakulta - podatelna
Č.j./E.č.: HU/43492/2011/PAF
Datum/Čas 20-12-2011 / .....
Počet listů dokumentu: 3
Počet příl. a listů/sv.: ..... / .....
Počet a druh nelist. příloh: ..... / .....

Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita
Fakulta
Habilitační obor

Pedagogická fakulta MU
Speciální pedagogika

Uchazeč
Pracoviště
Habilitační práce

MUDr. Petr KACHLÍK, Ph.D.
Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity
Výskyt rizikového chování u studentů Masarykovy univerzity a možnosti jeho prevence

MJ54499

Oponent
Pracoviště

doc. PhDr. Vratislava ČERNÍKOVÁ, CSc.
Fakulta přírodovědně humanitní a pedagogická Technické univerzity v Liberci

Společenská závažnost zvoleného tématu:

Zvolené téma habilitační práce nemá manifestující se naléhavost řešení. Potřeba, význam řešení ale vystupuje vzhledem k tomu:

- že jde o populaci lidí (né málo početnou) s nejvyšším možným dosaženým vzděláním, kteří budou zaujímat významná místa ve struktuře společnosti, na které se váže poměrně značná míra odpovědnosti
- s jejich pozicí je neodmyslitelně vázáno funkcionální nebo intencionální působení na druhé
- je před nimi celá profesionální dráha a otázka psychického i fyzického zdraví, dobrá kondice je významná.

Lze konstatovat, že řešení tohoto tématu má svoji opodstatněnou společenskou významnost.

Metodologický přístup

O metodologickém přístupu k řešení tématu se lze dočíst v předložené práci v „Úvodu“(s. 14) a dále ve 3. kap., části 3.5. „Metodologická východiska“ (s. 196). Z obsahu uvedených částí je patrné, že jde o práci teoreticko-empirickou, deskriptivní, kde výzkumný problém a cíl splývá a je formulován jako: „zmapování a analýza drogové scény na Masarykově univerzitě, tedy zjištění zkušeností studentů s návykovými látkami a dalšími typy závislostního chování“. Výzkum byl zaměřen na 3 okruhy problémů, které jsou obsahem 3 výzkumných studií, zahrnuté a výzkumně realizované v rámci výzkumného záměru Pedagogické fakulty MU na období 2005 – 2010 „Škola a zdraví pro 21. století“, id č. MSM0021622421.

Jednalo se o následující okruhy:

- zkušenosti a postoje vzorku studentů MU k návykovým látkám charakteru substancí,
- zkušenosti a postoje vzorku studentů MU k dalším druhům závislostního

- chování včetně tzv. virtuálních drog,
- zkušenosti a postoje vzorku studentů MU k aktivitám a úrovni protidrogové prevence na MU.

Vzhledem k formulaci problému (= cíle) empirického šetření, jímž je „zmapování, deskripce“, korespondují použité metody ke sběru dat a statistické metody použité k jejich zpracování. Otázkou je, zda je uspokojivým cílem habilitační práce deskripce jevu, zda nebylo možné si klást náročnější cíle zpracovávání tak rozsáhlého a bohatého empirického materiálu (např. postihnout změny preferencí drogových substancí u vysokoškolských studentů vzhledem k dříve provedeným výzkumným sondám ...).

Obsahové zpracování

Předložená práce má nebývale velký rozsah (372 s.), je členěna na 5 základních obsahových kapitol, dále následuje závěr, shrnutí, seznam obrázků, literatury a seznam příloh.

1. kap. **Teoretická východiska** obsahuje základní pojmy adiktologie, problému drogové závislosti, postoje jedince k drogám z hlediska jejich míry užívání (zneužívání), přehled drog charakteru substancí a přehled drog virtuálních. Obsah 1. kap. je teoretickým základem pro první a druhý výzkumný okruh výše uvedený.

Z teoretické části jsou patrné rozsáhlé autorovy znalosti literárních pramenů, poznatky z realizovaných výzkumných studií našich i zahraničních, je čitelná autorova snaha poznatky, pojmy třídit.

2. kap. Prevence rizikového chování a rysy závislosti

Tato kapitola je opět poznatkově bohatá, autor prezentuje různé možné metody prevence ve školním prostředí. Dále se zabývá prevencí z hlediska adresátů, kdy pojednává o prevenci primární, sekundární, terciární vzhledem k problémovému – rizikovému chování jedince spojeného s užíváním drog.

3. kap. Mapování situace v užívání návykových látek

Tato část práce blížeji prezentuje metodologický přístup, způsob sběru dat v 3 základních vytyčených oblastech. Dále v této části je obsažen „vhled“ do problému sledování užívání drog ve světě, Evropě, ČR, v populaci vysokoškolských studentů. Problematika sledování drog u vysokoškoláků je tak vsazena do širšího společenského kontextu, což je hodné ocenění.

4. kap. Výskyt rizikového chování ve vzorku studentů MU.

Tato kapitola je prezentací získaných výsledků uspořádaných do tabulek. Ve výkladu k tabulkám jsou uvedeny údaje statistického zpracování.

Oceňuji autorovu odpovědnost, preciznost, objektivnost, **ale** v rozsahu 84 s. prezentuje 197 tabulek s dovětkem statistických údajů. Tento způsobem

prezentace získaných údajů se hodí do „dodatku“ k práci a pro prezentaci údajů by se hodilo náročnější, syntetičtější zpracování – např. v podobě grafů, nebo zpracovat jen základní – „úhrnné“ tabulky. Tato podoba je obtížně akceptovatelná a v přemíře údajů se ztrácí poznatková hodnota.

5. kap. Diskuse

Tato kapitola je podnětná, syntetičtěji vedena a spatřuji v ní nosnou část práce.

Části práce „Závěr a Shrnutí“ vycházejíc z logiky odvíjení pojednání, tak nejdříve shrneme získané poznatky a pak učiníme závěr.

„Závěr a i Shrnutí“ obsahují převážně poznatky „deskripce stavu“. Není naznačena či jasně vyjádřena aplikace, využitelnost poznatků pro praxi v podobě návrhů.

Shrnutí:

Předložená práce je poznatkově bohatá, pečlivě zpracovaná. Vychází ze značného okruhu literárních pramenů českých i zahraničních. Implicitně jsou obsaženy – shromážděny poznatky i k jejich komparaci (např. z hlediska pohlaví, fakult, ...). Vyslovené připomínky jdou ve směru „usnadnění“ přenosu poznatků k zájemcům – potažmo k jejich transferu do různých oblastí společenské praxe.

Předložená práce splňuje požadavky kladené na tento druh práce, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce (počet dotazů dle zvážení oponenta)

Problémové okruhy:

- Přínos řešeného tématu k oboru, ve kterém habilitujete.
- Možnosti využití poznatků ve společenské praxi, případně náměty pro prevenci.

Závěr

Habilitační práce Petra Kachlíka „Výskyt rizikového chování u studentů Masarykovy univerzity a možnosti jeho prevence“ **splňuje** požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Speciální pedagogika.

V Praze, dne 19. 12. 2011

Doc. PhDr. Vratislava ČERNÍKOVÁ, CSc.